

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Hare Excellentie mevrouw D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Vertrouwelijkheid
intern
Ons kenmerk
V009-2024

Datum 2 april 2024
Onderwerp Reactie op uw brief van 4 maart 2024

Hooggeachte mevrouw,

Hierbij reageer ik op uw brief van 4 maart jl. - kenmerk 5272356 - waarin u verschillende onderwerpen aan de orde stelt. U verzoekt het Veiligheidsberaad op een aantal specifieke punten om een zienswijze.

Met deze brief ga ik in op uw vragen en suggesties op de volgende thema's:

- Onafhankelijk onderzoek Universiteit Twente naar vuurwerkrampen
- Begrip ramp en crisis
- Verdere versterking bestuurlijke samenwerking

Uw vraag over de wijze waarop de zorg voor het mentale en fysieke welzijn en duurzame inzetbaarheid van brandweermensen wordt vormgegeven, is per brief met kenmerk V007-2024 op 27 maart jl. reeds beantwoord.

Onafhankelijk onderzoek Universiteit Twente naar vuurwerkrampen

U vraagt het Veiligheidsberaad vanwege de verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio's voor veiligheid van brandweerpersonnel en vakspecifieke procedures, om een reactie op het onderzoeksrapport *Leren van twee vuurwerkrampen*¹, waar het gaat om het optreden van de brandweer. Ook vraagt u ons om te beoordelen of de huidige vakspecifieke procedure *Richtlijn Veilig Optreden bij vuurwerk* nog voldoet.

Het onderzoek van de Universiteit Twente benadrukt dat licht geclassificeerd vuurwerk (klasse 1.4) bij brand in opslagplaatsen veel gevaarlijker is dan voorheen gedacht, met het risico op massa-explosies. Eén van de aanbevelingen, die ook is aangepast in de Richtlijn Veilig Optreden bij vuurwerk, is daarom om de blusinstructies aan te passen en te overwegen om voor alle subklassen van vuurwerk dezelfde brandbestrijdingsinstructies in te voeren, gelijk aan die van de zwaardere subklassen. Dit impliceert een focus op evacuatie en afstand houden in plaats van directe brandbestrijding, totdat het explosiegevaar is geweken.

¹ Publicatie Universiteit Twente, d.d. 1 december 2023

De implementatie van dit advies plaatst de brandweer voor zeer moeilijke situaties in de praktijk. Een aanzienlijk aantal van vuurwerkopslaglocaties is gelegen in sterk bebouwde gebieden zoals bijvoorbeeld woonwijken. Dit is conform de huidige wet- en regelgeving toegestaan. In dergelijke gebieden bevinden zich binnen de aanbevolen veiligheidsafstand van 400 meter, honderden mensen. Bij een brand bij een vuurwerkopslag lopen deze mensen gevaar en kan de brandweer volgens de voorgestelde aanbeveling niets anders uitrichten dan evacueren, terwijl de maatschappij in dergelijke gevallen verwacht dat de brandweer handelt. In dergelijke situaties, waarbij acuut gevaar dreigt voor zoveel mensen, is het onrealistisch om te verlangen dat de brandweer zich op een afstand van 400 meter houdt.

Zoals u weet wordt brandweerpersoneel dagelijks geconfronteerd met risicovolle situaties. Het is daarom dat de veiligheid van brandweerpersoneel de hoogste prioriteit heeft bij de veiligheidsregio's. In dit kader is het van het grootste belang om te voorkomen dat de brandweer geconfronteerd wordt met situaties zoals hierboven geschetst. Het onderzoek van de Universiteit Twente moet aanleiding zijn voor het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) om te interveniëren in de vuurwerkbranche. Het leveren van betrouwbare vuurwerkproducten met de juiste classificatie moet ook bij dit ministerie centraal staan, zodat de brandweer in geval van brand bij een vuurwerkopslag er op kan vertrouwen dat het licht geclassificeerd (klasse 1.4) vuurwerk betreft.

Aangezien het onderzoek aantoont dat consumentenvuurwerk (klasse 1.4) bij brand als een massaexplosief kan functioneren, moeten deze bevindingen ook worden vertaald in preventieve maatregelen. De wet- en regelgeving op zowel preventief als repressief gebied behoren congruent te zijn. Dit betekent, dat de huidige veiligheids- en vergunningsvoorschriften voor de opslag van consumentenvuurwerk hierop aangepast moeten worden. Daarbij hoort ook een heroverweging van de locaties van vuurwerkopslagfaciliteiten.

Met het oog op de geschetste risico's en op de volgende jaarwisseling is het Veiligheidsberaad van mening dat er haast geboden is met de besluitvorming over vuurwerkopslag in woonwijken. Daarbij verzoek ik u op korte termijn in gesprek te gaan met uw ambtsgenoot van het ministerie van I&W om te komen tot een aanpak om de wet- en regelgeving ook op preventief gebied op orde te krijgen. Ook zal het Veiligheidsberaad per brief de minister van IenW verzoeken om dit onderwerp met urgentie op te pakken.

Begrip ramp en crisis

In uw brief beschrijft u de activiteiten, die uw ministerie heeft ondernomen in relatie tot de nadere analyse van de begrippen *ramp* en *crisis*. Hierbij verwijst u naar 'pressurecookers' tijdens het two-pagertraject. Hoewel ik veel waardering heb voor de beschreven inspanningen, constateer ik dat de invulling afwijkt van het onderzoek dat u heeft toegezegd in uw contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg hierover.

Daarnaast zijn de veiligheidsregio's bestuurlijk niet vertegenwoordigd geweest tijdens de pressurecookers danwel het projectgroepoverleg in juni 2023. De bestuurlijke standpunten op dit thema heeft u weliswaar per brief van mij ontvangen in reactie op de inhoud van de two-pagers, maar hebben wij niet kunnen inbrengen tijdens dit traject.

Het onderscheid tussen ramp en crisis is steeds lastiger te maken vanwege de toenemende complexiteit, grenzeloosheid en onvoorspelbaarheid van rampen en crises. In de praktijk is er sprake van een grijs gebied wanneer er sprake is van een crisis danwel ramp, terwijl de bevoegdheden van een burgemeester en/of voorzitter veiligheidsregio, daarbij verschillen. Omdat een burgemeester en/of voorzitter veiligheidsregio door de bevolking en/of gemeenteraad/-raden wordt aangesproken op effectiviteit van crisisbeheersing, ongeacht de gehanteerde 'categorisering', is onderscheid hierin – en verschil in bevoegdheden – onwenselijk. Deze conclusie is destijds ook bevestigd door de Commissie Muller, die stelde dat het onderscheid tussen ramp en crisis bij bestuurders tot verwarring kan leiden.

Het onderzoek dat u toezegde in de contourennota zou zich toespitsen op dit grijze gebied en de vraag of de algemene kolom over afdoende instrumenten en bevoegdheden beschikt in dat kader. Het Veiligheidsberaad zou graag zien dat het onderzoek alsnog wordt uitgevoerd, zodat het juiste gesprek kan worden gevoerd met elkaar.

Verdere versterking bestuurlijk samenwerking

Uit uw ministerie komt de wens om structureel aan te sluiten bij bestuurlijke overleggen voorafgaand aan de vergaderingen van het Veiligheidsberaad door de Directeur-Generaal Politie en Veiligheidsregio's (DG PenV) en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). Doel hiervan is om de bestuurlijke gesprekken op gezamenlijke thema's structureel te laten plaatsvinden.

Graag laat ik u weten dat we reeds tegemoetkomen aan dit verzoek door het op structurele basis instellen van een afstemmingsoverleg tussen genoemde functionarissen en de voorzitter Veiligheidsberaad ter voorbereiding op de vergaderingen van het Veiligheidsberaad met u. De bestuurlijke adviescommissies van het Veiligheidsberaad zijn bedoeld voor draagvlaktoetsing en afstemming tussen de veiligheidsregio's onderling. De bestuurlijk portefeuillehouders worden zo van advies voorzien op onderwerpen, die de portefeuille raken; dat gaat primair over onderwerpen die in het interne Veiligheidsberaad worden besproken. De praktijk bestaat nu reeds dat uw ambtenaren worden uitgenodigd bij deze bestuurlijke overleggen als de agenda daartoe aanleiding geeft. Ik vertrouw erop dat hiermee aan uw verzoek is voldaan.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

A.W. Kolff

Voorzitter Veiligheidsberaad